

Kirkemøtet 2018

Tale ved Kirkemøtets åpning, 11. april, Trondheim

Ved Kirkerådets leder Kristin Gunleiksrud Raaum

Kjære alle sammen

Et varmt vel møtt til Kirkemøtet. Et særlig velkommen til dere som er gjester.

KIRKEN OG SAMFUNNET

Hvis jeg skulle la mitt inntrykk av situasjonen for Den norske kirke fullt ut formes av medieoppslag, tror jeg at jeg ville bli temmelig nedslått. For her tegnes er ganske systematisk bilde av en kirke som er per nedadgående. En kirke hvis storhetstid bare er et fjernt halvvisst minne, mest til glede for nostalgikere og noen trassige kirkeledere som nekter å se sannheten i øynene. Men ryktet om folkekirkens død er betydelig overdrevet, Det er ikke sant at kirker står tomme - i påske som ellers i året, det er ikke sant at kirken med nødvendighetens seiglivede kraft er på vei mot en langsom avvikling, Det er ikke sant at samfunnet er blitt gjennomsekularisert, der tro er noe fremmed. Jo, verden er i en voldsom endring. Men saken er jo at vi skal være en kirke midt i denne endringen. Vi skal stå midt i verden og holde lyset tent. Vi skal også være en motstemme, midt i narsissismens tidsalder. Midt i en tid der det meste av sentrifugalkraften handler om det som er utenpå. Midt i en tid med brutalisering av den offentlige debatten, der det har skjedd en parallellforskyvning, der utsagn som for noen år siden aldri ville blitt uttalt offentlig, nå fremføres uten blygsel.

Jo, vi har statistikker med synkende tall i både medlemsandel og kirkelige handlinger. Det som bekymrer meg mest, er nedgang i dåpstallene. Vi må fortsette jobben med å forstå hva det handler om. Men det er mange, mange som behøver glimt av Gud, og som søker til kirken. Som trenger mer himmel på jorda. Vi er ikke en kirke på defensiven, fordi budskapet er offensivt og frigjørende. Utviklingen for kirken er derfor ikke gitt. Den skapes. Den skapes i mediebildet. Og den skapes av oss. Kirken er forpliktet til å fortelle om Jesus. Om hans åpenhet mot mennesker. Vi er forpliktet av Jesu egen programtale, når han sier: «Herrens ånd har salvet meg til å forkynne et godt budskap for fattige, for å rope ut at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri, og rope ut et nådens år fra Herren». Derfor har vi en trassig tro, derfor holder vi lyset tent. Vi må tro på vår egen fortelling – og denne troen må stadig fornyes. Den kirke som ikke vil endring, har gitt opp. Kirken er bærer av både historisk og levende kulturarv. Den er bærer av de lange linjer og dagsaktuell, levende tro. Vi skal ikke skamme oss over at vi er en del av en kristen kultur og tradisjon. Tvert om, vi har mye å være stolte av her i landet, både de av oss som har lange røtter og de av oss som har litt kortere røtter. Men ikke slik at vi skal bruke tradisjon og

verdier MOT andre grupper. Vi kan trygt stå oppreist og snakke om kulturarv og tradisjon. Men aldri på en banaliserende, ekskluderende eller brutaliserende måte. Og vi må alltid være oss bevisst at det ikke lenger finnes en kristen enhetskultur i Norge. Den er i løpet av det siste hundreåret avløst av et stadig større mangfold i trosforestillinger og livssyn, i religiøse kulturuttrykk, tradisjoner og skikker. En økende andel av befolkningen regner seg som ikke-religiøse og har ingen tilknytning til et bestemt tros- eller livssynssamfunn. Den norske kirke hadde i 2017 3,7 millioner medlemmer. (Til sammenligning: Det som regnes som Norges største folkebevegelse, idretten, har drøyt 2 millioner medlemmer.) I 1970 var det 3,6 millioner medlemmer. Det er ANDELEN som har sunket. I 1970 var 94% av befolkningen medlemmer i Den norske kirke. I dag er det 71%. Det norske samfunnet er blitt mye mer mangfoldig. Det er ingen trussel, hverken for samfunnet eller for kirken.

Samfunnet har endret seg mye – også på livssynsfeltet. Dette må kirken møte på en offensiv måte. Den norske kirke har en selvsagt plass midt i livssynsmangfoldet. Tro og livssyn har en naturlig plass i det offentlige rom. Det er helt avgjørende nå – dersom kirken skal være relevant og interessant også i fremtiden, at dette erkjennes og anerkjennes – ikke som en trussel, men som en realitet. Vi må jobbe offensivt, strategisk, men også lydhørt, for å finne en naturlig plass.

Prinsippet om likebehandling vil utgjøre rammene for tros og livssynspolitikken. Innen disse rammene skal kirken finne sin rolle, den har en spesiell stilling i kraft av sin oppslutning og sin historie.

Vi skal på dette kirkemøtet komme med en uttalelse til forslaget til ny lov for tros- og livssynssamfunn. Den norske kirke har noen oppgaver den utfører for samfunnet. Omtrent som NRK. Slik er den til stede for flere enn sine medlemmer. Dette gjelder også i et livssynsåpent samfunn. Vi er fortsatt en majoritetskirke. Og vi skal finne vår plass midt i det livssynsåpne samfunn. Ikke utenfor. Vi skal fungere innenfor rammen av likebehandlingsprinsippet. Og vi har – i kraft av vår posisjon og størrelse et spesielt ansvar for å være rollebevisst og ryddig. Vår majoritetsposisjon forplikter oss både til å ivareta egne medlemmer og til å bidra konstruktivt inn i samfunnsdebatten. Vi vil bidra til at vi i enda større grad vil se tro og livssyn i det offentlige rom og i den offentlige debatt. Jeg mener at tros- og livssynsnorge trenger at Den norske kirke ikke trekker seg ut og har nok med sitt eget. Det er viktig at Den norske kirke er solidarisk og står sammen med andre tros- og livssynssamfunn, der vi kan. Vi skal både kjempe for best mulig rammebetingelser for en bred folkekirke som er tilstede over hele landet. Og vi skal bidra til likebehandling. Om kirken forskanser seg og tillater seg å være nærsynt på egen rolle, har vi gitt fra oss muligheten til å være offensivt med som en viktig premissleverandør for fremtidens religionspolitikk. Derfor kan vi i tiden fremover både snakke om å bygge en fortsatt bred folkekirke som majoriteten hører til og støtte aktivt opp om livsbetingelser for alle tros- og livssynssamfunn.

Folkekirken er ikke først og fremst kvantitet og statistikker, den er teologisk begrunnet. Den består av alle døpte – og det er et ufravikelig prinsipp. Vi skal være en bred folkekirke, kirken

må være låvedøråpen! Og denne låvedøråpne kirken har et budskap som borer i dypet. Som Erik Bye en gang sa: «Det er en grusom misforståelse at man må være intetsigende for å være folkelig.» Folkekirken er ikke intetsigende. Det kan den aldri bli. Kirken handler om to ting: Gud og folk. Derfor forkynner vi evangeliet OG engasjerer oss i samfunnet. Det er ingen motsetning her. Vi skal som kirke ikke velge mellom å være åndelig og ta ansvaret for å være bærer av en lang tradisjon og det å være opptatt av menneskers liv og vilkårene for dette. Samfunnsoppdraget springer rett ut av evangeliet.

Vi har kirker i nesten alle lokalsamfunn i hele landet. Kirken er et blikkfang. Synlig til stede. Og over hele landet har vi kirkelig tilsatte som gjør en innsats. Vi har kirkemusikere som driver barnekor, vi har diakoner som lager kontaktpunkter for flyktninger og eldre treff, vi har prester som har en åpen dør for dem som trenger å snakke, vi har kateketer som lærer ungdommer å gjøre korsets tegn og sitte helt stille og lytte med hele sjela mens organisten spiller Ave Verum Corpus. Som Jan Bøhler sa til VL i går: «Kirken er rett og slett en bærebjelke i lokalmiljøet som jeg vanskelig ser hvordan vi skal greie oss uten.» Ikke minst: alle, alle dem som gjør en innsats for å skape gode og trygge lokalsamfunn. For eksempel sokneprest Silje Kivle Andreassen på Holmlia som krevde i en kronikk at lokalpolitikere kom på banen med akutte tiltak for å bekjempe kriminaliteten i bydelen. Hun begrunnet engasjementet slik: «Vi er opptatt av å være kirke i nærmiljøet. Å bruke stemmen er i kjernen av oppdraget.»

Eller som diakon Signe Myklebust i Fjell og Strømsgodset menigheter, som lar asylsøkere bo i leiligheten sin, og sier: «Det handler om å materialisere troen.» Til alle politikere som måtte lytte vil jeg gjerne si: Kirke er en rimelig måte å bygge trygge lokalsamfunn på. Og mer enn det, å satse på aktive tros- og livssynssamfunn er å bidra til trygge, transparente lokalsamfunn. Det ligger i religioner og livssyns vesen at vi stiller opp for hverandre. Vi har sett det i kirkehistorien, alt fra klostre som drev sykehus, til misjonsbevegelsens sosiale engasjement, til Seljordbevegelse og Korsveibevegelse. Og vi ser det i dag – blant annet gjennom oppegående kirkelige medarbeidere som tar ansvar for sitt nærmiljø – ikke bare for flokken sin, men for alle som bor og lever på stedet. Takk til Silje og Signe og alle dere som gjør så mye for stedet sitt.

Troen leves først og fremst lokalt – uansett religiøs tilhørighet. Også andre tros- og livssynssamfunn spiller en viktig rolle i mange lokalsamfunn, med sine tilbud og arrangementer. Tro og livssyn er sentralt i veldig mange menneskers liv, det er en essensiell del – og en eksistensiell del - av det å være menneske. Vi må tenke tro og livssyn som en ressurs både i lokalsamfunn og i storsamfunn. Et tros- og livssynsåpent samfunn anerkjenner at tros- og livssynssamfunn er samfunnsinstitusjoner som opprettholder, bygger og utvikler fellesskap.

FOLKEKIRKEN

Kirken bygges av levende stener. Og det er oss – alle døpte. Slik bærer vi sammen en folkekirke som er til stede over alt i hele landet - med sine ritualer, trosunivers,

barmhjertighet og håp. Slik er den også til stede i menneskers liv. Sammen bærer vi kirken – og kirken bærer for oss.

Og slik er kunsten viktig i kirken. Den er en nødvendig del av kirkens nervesystem og sanseapparat. Kirken trenger kunsten – og den trenger kunstnere som med sin kropp og sin ånd skaper og re-skaper. Med sin kunst lar de evangeliet piple frem gjennom sprekke og prege og berøre oss på stadig nye måter. Kunsten skal ikke bare bekrefte, kunsten skal provosere og være en profetisk røst. Kirken er nå landets nest største kunstarena – etter kulturhusene. Kirkemusikerne skaper levende kulturliv – og dermed levende lokalsamfunn over hele landet. Dette må støttes og anerkjennes av både kirke, samfunn og av bevilgende myndigheter. Kirkebygningen, kirkerommet og kirkegården er unike rom for kunstopplevelse. Kirken bør aldri være redd for å stå fram med sin egenart, midt i det allmenne kunstlivet. Samtidig sørger kunsten for et nødvendig brudd med tradisjon, med det behagelige, med det konforme. Kunstnere sørger for fornyelse og regelbrudd. Det er ikke mulig å ha en instrumentell holdning til kunsten. Den må raust og respektfullt ønskes velkommen på egne premisser. Slik vil også kunsten bidra til å slippe løs Den hellige ånd.

Jeg er generelt optimist på vegne av Den norske kirke. Men fremtidens kirke skjer ikke av seg selv. Den skapes gjennom strategi, handlinger og vedtak. Men fremfor alt skapes den ved lokal tilstedeværelse. For en levende og bred folkekirke i fremtiden, tror jeg det er særlig tre forhold som er avgjørende:

For det første er det kirkelige handlinger. De handler om liv som leves og avsluttes. Om det nye livet som bæres inn, om å begynne på voksenlivet, om å få love evig troskap overfor den man elsker, om å bæres ut av livet. I disse handlingene som markerer livets dybde og ytterpunkter, vises kirken tillit. Derfor må det være med troverdighet og lydhørhet vi som kirke får skape rammen og innhold i disse øyeblikkene av Guds nåde. Skal vi formidle Guds nåde, må vi også være lydhøre for folks liv. Og vi må være lydhøre for deres behov -spesielt i de kirkelige handlingene.

For det andre er det kirkebygget – midt i lokalsamfunnet, der det er aktivitet hele uken, der det skjer konserter og korøvinger, eldretreff og babysang, gudstjenester og stille bønn. Mange av disse kirkene er hellige rom der de samme ordene, den samme musikken får lyde som er fremført der i hundrevis av år. Troen bor i kirken. De eneste historiske byggene vi har som brukes til det samme i dag som da de ble bygget, er kirkene. Og her er jeg nødt til å peke på et krevende vedlikeholdsetterslep. Særlig gjelder det fredede kirker. Disse kirkene har en stor betydning for oss som nasjon, og det må forutsettes at myndighetene tar ansvar for sikring og vedlikehold av disse kirkene. Om de må stenges fordi steiner faller ned i hodene på folk, er det et stort tap for hele Norge.

For det tredje er det trosopplæringen. Det er helt nødvendig med større kunnskap om religion blant dem som vokser opp. Optimismen til tross, jeg blir bekymret når jeg møter barn og unge med liten kjennskap til bibelfortellinger og kristne tradisjoner. Barn og unge som ikke kan syng med på påskesalmer og mer enn første vers av de mest kjente julesangene. Skolen må prioritere kunnskap om tro og livssyn. Om fortellinger,

læresetninger, kultur og riter. Dette er ren allmenndannelse. En allmenndannelse både den enkelte og storsamfunnet trenger mer enn noensinne.

Men alle tros- og livssynssamfunn har et ansvar selv. Trosopplæringsreformen fra 2003 oppleves fortsatt som et ikke så rent lite mirakel. Den må fortsatt prioriteres høyt, både med tanke på innhold og organisering. Og fortsatt er det all grunn til å ta lærdom av jødedommen, som har som en grunnstein i sin praksis at «Du skal fortelle dine barn...» Også kristne må fortelle våre barn. Fortelle og synge og lære dem. Det heter seg at den kirke som ikke overleverer, den overlever ikke. (Og det tror jeg er sant, selv om jeg jo også har lært at Gud er Gud om alle mann var døde.....)

Så er vi jo flere om jobben: En del frivillige organisasjoner gikk nylig sammen om dokumentet «Strategisk plattform for forpliktende samhandling om Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid». Organisasjonene er en del av det kirkelige arbeidslaget. De utfører viktige deler av kirkens kjerneoppgaver. Her går det dessuten opp viktige strategiske spor for fremtidens kirke. Samarbeid med mange av organisasjonene og institusjonene vil ivareta viktige sider ved kirkens oppdrag. Det gjelder også andre felt. Det samarbeides med ulike organisasjoner om religionsdialog, misjon, kunst, diakoni. Felles for dette er at vi får noe til sammen. Dette er ikke et nullsumsspill. Min erfaring med dette samarbeidet er at 2 og 2 blir minst 8. Samarbeidet generer på sitt beste energi og nye prosjekter.

LHBT

For litt over ett år siden vedtok Kirkemøtet å innføre en vigselsturgi som kan brukes av alle par. To dager før fikk jeg en mail. Der sto det at Vi er to menn på 63 og 70 år. Vi har vært samboere i 36 år. Vi har ønsket å gifte oss, men det må være i kirken. Nå vil vi ikke vente et minutt lenger enn nødvendig. Ved midnatt 1. februar gifter vi oss i Eidskog kirke. For meg var dette en kraftfull bekreftelse på hva denne saken handlet om. Det finnes noen som har måttet vente lenge!

Vedtaket vi fattet bygger på og uttrykker respekt for at det er to teologisk begrunnede syn i Den norske kirke og at det nå er mulig å ta konsekvensen av dem begge. Men hvilke erfaringer har vi gjort på dette drøye året?

Innføringen av en vigselsturgi for alle par markerte en historisk milepæl for kirken og for de av oss med LHBT-identitet. Men det er jo ikke slik at noen har «vunnet» og saken er ferdig. Rundt om i landet sitter det LHBT-ere med sår og arr etter måten de er blitt behandlet på i kirken. De er blitt påført skam og uro. De har følt på kroppen å ikke være bra nok, hverken for kirken eller Gud. Dette bærer de med seg, og derfor bærer vi som kirke dette med oss. Men jeg har fått flere rapporter fra par som endelig, endelig kan erklære hverandre sin kjærlighet og hva det betyr å kunne gjøre det for Guds åsyn.

For mange oppleves det som en lettelse at det er fattet et vedtak og at dette spørsmålet ikke lenger nager på samme måte. For en del er vedtaket fortsatt vanskelig, fordi det går på tvers av deres dype overbevisning. Noen har forlatt kirken. En del er blitt karikert og latterliggjort.

Så opplever jeg nok fortsatt innimellom at vi betrakter hverandre fra det Hans Børli kaller mistenksomhetens vaktårn. Derfor har noen valgt å tie. Men ingen av oss skal presses til taushet. Respekt medfører å våge åpenhet om eget ståsted. Det er ikke slik at man fungerer samlende om man ikke vedkjenner seg sitt syn og sin tro. Jeg kjenner ansvar og forpliktelse for å bidra til å gjøre det levelig i kirken for alle som ønsker å høre til den og at de skal bli møtt med respekt. Respekt er å ha en redelig omtale av hverandres syn. Respekt er å forsøke å forstå at det andre står for er grunnleggende viktig for dem. Respekt er å lære seg hvor andres smertepunkter er.

Men jeg vil minne om at det faktisk er forskjell på det å bli møtt med kritikk av det en mener og tror og den en er. Å bli møtt med sterke og krenkende uttalelser om den en er, kan skape dype sår det er vanskelig å hele.

I min tale i fjor tok jeg imot utfordringen fra ungdommens kirkemøte om å beklage den diskriminering LHBT-personer har vært utsatt for. Dette er en tydelig og adressert utfordring. Jeg svarte da at jeg tok imot den. Begrunnelsen var denne: Kirken bør ikke være sen til kritisk selverkjennelse. Det er betimelig at kirken innser og beklager de belastninger som LHBT personer er blitt påført.

I år vil jeg legge til: denne prosessen må ta tid om den skal være god og troverdig. Kirken har en oppadgående læringskurve når det gjelder livsvilkår for LHBTere. En arbeidsgruppe nedsatt av bispemøtet har i vinter levert sin anbefaling. Bispemøtet har videresendt den til Kirkerådet som skal behandle den for første gang i juni. Det ser jeg frem til.

#METOO

De siste månedene har omfanget av #metoo satt sitt preg på hele samfunnet, også Den norske kirke. Det som startet med sensasjonspregede enkeltsaker, kom til å vokse til en bevegelse det er umulig ikke å ta på alvor. Vi har hørt tusenvis av historier. Folk har stått opp for retten til å slippe å bli klådd på, til å bli satt ut av spill av tafsing og kommentarer. Vi har sett at det handler om hverdag og jobb, om faren for å bli tafset ut av jobben. Om å føle skyld og skam for handlinger andre har begått.

#Metoo har bragt seksuell trakassering ut fra det private skammens rom. Og det har vist seg hvor nesten ubegripelig mange handlinger som ikke tåler dagslys. Noen av de historiene #Metoo har avdekket, handler om mangel på anstendighet og moralsk luktesans. Men det er ikke riktig som noen har tatt til orde for, at bevegelsen vil skape en nypuritanisme, der seksualitet gjentabufiseres og hverken flørt, forelskelse eller fysisk berøring vil kunne finne

rom. Noe slikt er selvsagt tøv. For #Metoo handler ikke om seksualitet. #Metoo handler om kjønn og makt og asymmetri.

Vi har ansvar for at rutiner og beredskapsplaner er på plass, ansvar for håndtering av saker der ansatte eller frivillige er anklaget for overgrep, men også et ansvar for at ansatte har den kompetansen de trenger i møte med overgrepsutsatte. Mye er gjort: Det har vært jobbet systematisk med dette i mange år, innen Den norske kirke, i KA, i frikirkene og organisasjonene. Og til å hjelpe oss har vi Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep. Deres visjon «ved den utsattes side» er også kirkens visjon. Særlig viktig er arbeidsgivers rolle. Ingen ordning blir bedre enn arbeidsgivers håndtering. Det er vanskelig å kompensere for en dårlig håndtering av sak. KA, KR og BM jobber med Ressurscenteret for å lage en ny ordning som styrker ivaretagelsen av den utsatte og etablerer rutiner som er til hjelp for den enkelte arbeidsgiver.

Så er det i et kirkelig perspektiv et tilleggselement vi skal være ekstra obs på. Det er hva som skjer når Gud kobles inn i dette. Når Gud og troen brukes – det vil si misbrukes – til å skape en uangripelig makt og autoritet. Når Gud brukes til å gi mannen suverenitet og rett til å tolke en situasjon. Når Gud brukes til å gjøre mannen så sterk og så myndig at han får nærmest fullstendig definisjonsmakt. Vi vet at dette har skjedd – og vi vet at det skjer i mange kristne miljøer. Overgrep og trakassering har skjedd i Guds navn. Destruktiv misbruk av tillit skjer mange steder.

Og mange som er blitt utsatt for overgrep er blitt presset til ikke å si fra eller protestere – og også det er skjedd i Guds navn. Guds navn er brukt for å få mennesker på defensiven og forsterket deres skam. Hvilken sårbar person kan vel stå opp mot den overbevisende mannen som har Gud på sin side.

I kirken har vi et særlig ansvar for å øke bevisstheten om seksuell trakassering og overskridende adferd som legitimeres med skriftord og religiøs autoritet. Det må gjøres et kontinuerlig arbeid for å kunne avsløre usunn teologi, teologi som brukes til å befeste og begrunne overgrep og maktmisbruk.

HÅP – OG MAKT

Vårt håp er Jesus. Det frigjørende evangeliet om Jesus skal forkynnes – og som Frans av Assisi legger til: Om nødvendig med ord. Men ingen av oss kan ha kontroll på Jesus. Opp gjennom historien er det mange som har tatt eierskap til ham og sperret ham inne i en trang tolkningsramme. Vi har sett det gjennom historien, hvor de groveste eksemplene er heksebrenning og kjetterjakt – ja til og med en munk som var så frekk å hevde at Jesus var fattig, ble forfulgt og brent. Vi så det i haugebevegelsen. Når embedsmennene forsøkte å beskytte sin eiendomsrett til Jesus gjennom konventikkelplakaten, svarte almuen med å samlet seg i hjemmene sine og fortsette sitt opprørske tyveri av Jesus.

Ingen av oss kan temme Jesus og tegne ham i vårt eget bilde. Jesus viker unna makt. Også der makten gjennom historien har forsøkt å sette hengelås på ham. Han tyter ut i sprekken fra maktens byggverk. Ingen forsøk på å monopolisere Jesus vil lykkes.

Tvert om. Hele grunnfortellingen om Jesus er at han åpner for mangfold. Jesus bryter Gudsriket åpen for alle – særlig dem som ble holdt utenfor. Jesus snakker alltid maktkritisk. Til dem som ville reservere nærhet til Gud til dem som hadde makt, som ved sin makt nærmest per definisjon var nær Gud.

Når vi i fjor markerte at det var 500 år siden reformasjonen, handlet det om oppgjør med kirke og makt. Den som ble etablert da keiser Konstantin lot kirken fylle maktkorridorene etter Romerriket. Med reformasjonen ble kirkelig makt knyttet til fyrsten og staten. Derfor var det så meningsfylt at vi markerte reformasjonen samme år som kirken ble fratatt statsmakten. Nå må det i anstendighetens navn sies at staten har vært en god kirkeier. Likevel kjennes det helt rett at staten nå ikke holder seg med et trossamfunn. Kirken skal ikke være bærer eller utøver av statsmakt. Statsmakt i seg selv en orden som ligger milevidt unna Jesu ord. Derfor tar Jesus igjen og igjen oppgjør med makten. Han kritiserer sine religiøse ledere, de som sitter foran i synagogene og tror så folk ser det. Det rammer kirkelig makt. Det rammer oss. Det rammer særlig meg. Jeg sitter på første rad og avbildes i avisene og tror så folk ser det.

Vi som utgjør kirkeråd og kirkemøte må ha en mistenksomhetens hermeneutikk knyttet til vår maktutøvelse. Vi må tåle maktens ubehag. Ikke slik at vi vegrer oss. For det å kunne fatte beslutninger, prege og påvirke er et privilegium og et stort ansvar. Det skal vi ta. Makten finnes, myndighet må utøves, beslutninger må fattes. Men vi må ikke la oss blende av det. Bli nærsynte. Miste helheten av syne. Glemme dem som ikke sitter i beslutende organer. Vi som utgjør kirkemøtet har et helhetlig ansvar. Vi skal ta inn over oss kryssende interesser og uenighet. Vi skal fatte vedtak som berører kirkelige organer som ikke er representert i Kirkemøtet. Vi skal lytte til menighetsråd og fellesråd, vi skal lytte til kirkelig tilsatte. Vi må finne frem til en internkirkelig samlande løsning, som kan sikre bred legitimitet, bygge tillit og dermed skape ro – også som en del av grunnlaget for at vi på fremtidige kirkemøter skal fatte vedtak om kirkelig organisering.

Det gjør vi fordi vår oppgave er å lede kirken fremover. Sørge for at den fortsatt er en bred folkekirke. Der medlemmene føler at de hører til. Som tar vare på alle sine medarbeidere. Som frimodig forkynner evangeliet på sitt sted og i verden. Som passer på å holde lyset tent!